בין הדקלים

עלון קיבוץ עין המפרץ 92 שנה להיווסד הקיבוץ

מתחננים בתקופה משמעותית בתולדות המדינה

במרחב הבוגר פגשו את הילה, מפונה מראש הנקרה שכרגע מתגוררת בעין המפרץ, שבן הדוד שלה, צחי עידן, מוחזק בשבי החמאס. המפגש התנהל בסגנון התוכנית "סליחה על השאלה", והיווה הכנה לנסיעה משותפת של הורים וילדים שארגן המרחב לכיכר החטופים.

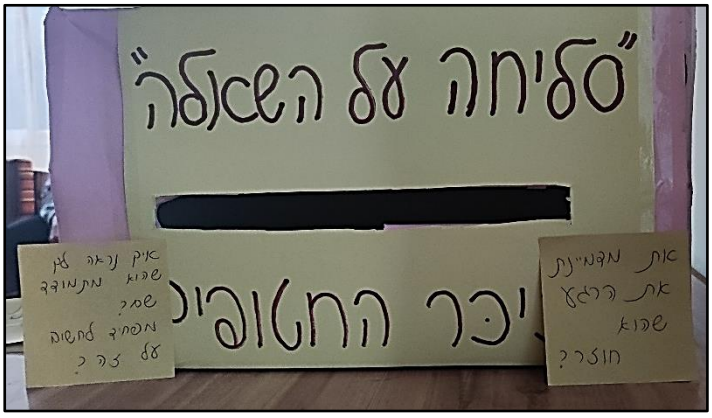

עלון מס' 11 (3360)

כ"ג שבט תשפ"ד, 2 פברואר 2024

יום העליה על הקרקע 25/08/1938

ייסוד הקיבוץ בבת גלים 26/01/1930

מאמרכת

"...את הגשם תן רק בעתו ובאביב פגר לנו פרחים, ותן שיחגור שוב לביתו, יותר מגה אנחנו לא צריכים". כך כתב אבי קורן ז"ל לזכר חברו הקרוב אליעזר (לשקה) גרונדלנד ז"ל, שנהרג במלחמת ששת הימים, וכתפילה למען שובו של חבר נוסף, יוסקה ריין, שהשתתף באותם ימים במלחמת ההתשה בסיני. השיר הפך ללהיט בביצועו של שלמה ארצי. כמה עומק, ואולי נבואה, לימים שלנו, בהם כולנו מתפללים לשובם של החטופים. השנה הגשם בא בעתו, אולם הפרחים מונחים על קבריהם של מיטב הנוער היקר, שהותירו הורים שכולים ומשפחות מוכות יגון, ושל חיילי המילואים, שבלכתם הותירו אלמנות ויתומים.

והגשם השנה שופע, ואנחנו מתבוססים בבוץ עם ראש ממשלה כושל ונבחרת משיחית שמשחיתה את המדינה. אז בואו נתפלל לשובם הקרוב של החטופים, לחזרת החיילים לביתם, ולאביב שיפזר לנו פרחים.

עברנו את ט"ו בשבט, אבל למתעניינים ולסקרנים – עץ או אילן? ובכלל האם יש הבדל בין השנים? על כך ברשימה לעיונכם.

באורווה נוצרה לאחרונה אווירה קשה עד כדי להתפטרות של **יפעת פרייזר.** על סיום ניהול האורווה ומציאת פיתרון למשבר זה התגייסו **רמי בר זיו ואלה שילה**, כדי להביא להחזרת פעילות האורווה!

עפר ארנון עסוקה מאוד באקטואליה של המדינה, ומביאה את האני מאמין שלה. לבקשתה אנחנו מפרסמים את החלק הראשון, וההמשך יהיה בגיליון הבא; יש לנו חבר שנבחר להיות דובר בית החולים נהריה – **גל זייד**, שמביא את הישגי **"המרכז הרפואי לגליל"**. הפעם רשימה על ד"ר **כרידין**, מנהל יחידת העור, שקיבל מינוי אקדמי של "פרופסור-חבר קליני", והוא רק בן 35. עוד נקודות זכות לאיכות הרופאים **"במרכז הרפואי לגליל"**

קצר המצע, נתראה בעלון הבא.

שבת שלום,
מוכה

מה קורה- (לפי סדר העמודים)

3	ריענון הנחיות לשעת חירום
4-5	מהנעשה באורווה
5	אחד הפרופסורים הצעירים במדינה
6	לחשוב מחוץ לקופסא וחדש בכללית און-ליין
7	הנעורון בכיכר החטופים ונר זיכרון
8	עלילות משפחת פלג באיים הדרומיים
9	ביקור העצמה בקיבוץ כרמיה
10-11	הגישה שלי לביטחון ישראל והעם היהודי
12-13	תודות ומחסום הפחד הקיבוצי
14-15	חומר העשרה לט"ו בשבט
16	דף תרבות

ברכת החלמה מלאה שלוחה לכל חולינו.

לחיילינו, באשר הם, שלוחה ברכת שלום ושלווה.
שובו הביתה בשלום.

עורך: מוכה אלר, חברת מערכת: דפי עציוני. פנימי, אין להעתיק או לפרסם ללא אישור מוסדות הקיבוץ.
כתובתנו בדואר האלקטרוני: alon@ein.co.il

ביטחון מטה אשר

ריענון הנחיות ודגשים לשעת חירום

תושבי.ות מטה אשר יקרים.ות,

אנו נמצאים בשגרת מלחמה מעל ל-3 וחצי חודשים, בהם חלקנו נשארנו ביישובים ואחרים פונו מבתיהם, ונמצאים במלונות ומקומות פינוי שונים ואחרים בארץ.

נוכח ריבוי פניות מהימים האחרונים, הנה כמה דגשים שחשוב לנו להבהיר מטעם מחלקת הביטחון של המועצה:

לאחרונה הופצו מספר מכתבים באשר למוכנות הנדרשת למקרה של הסלמה בצפון. אבקש לציין שדברים אלו אינם חדשים, והוצגו ליישובים ולתושבים בשנתיים האחרונות, כחלק מההיערכות של המועצה והיישובים לשעת חירום.

1. בתרחיש אף הוסבר שעל כולנו להיות מוכנים למצב בו נידרש להיות ללא סיוע מספר ימים, ואף ללא חשמל בין יממה לכמה ימים.
2. היישובים נערכו להמשך מתן מענה בשעת חירום, בדגש על מים, סיוע בחלוקת מזון, תרופות וכו'. בחלק מהיישובים ישנה גם היערכות לנושא של גנרטורים למקרה של הפסקת חשמל.
3. במלונות – המלונות יידרשו להיות מוכנים למענה של מזון, מים וחשמל. הנושא אף נבדק על ידינו.
4. לצד היערכות המועצה, היישובים והמלונות – אנו נדרשים להיערכות אישית של התא המשפחתי ל-72 שעות לפחות (גם הנחיה זו היא הנחיה מקובלת, שגורה ושגרתית בזמן מלחמה):
   א. הכנת הממ"ד כך שיאפשר שימוש לייעודו.
   ב. הצטיידות במזון ומים, מזון לתינוקות ומזון לצורכי מזון מיוחד.
   ג. הצטיידות בתרופות למשך חודשיים וערכת עזרה ראשונה בסיסית.
   ד. אמצעי היגיינה לתינוקות ולבעלי צרכים מיוחדים.
   ה. הצטיידות בטרנזיסטור ובטריות.
   ו. פנס חירום, נרות וגפרורים
   ז. כרטיסי אשראי, כרטיסי קופ"ח, תעודות מזהות
   ח. רשימת טלפונים חיוניים
   ט. הכנת מסרים והסברים לילדים במקרה אירוע.

אנו מבקשים לעמוד בקשר עם מנהלי הקהילה והצח"י ביישובים ובמלונות בכל הנושאים הקשורים להיערכות בחירום, ועומדים לרשותכם בכל שאלה.

בברכה – קב"ט ישי עפרוני
מנהל מחלקת בטחון וחירום

מועדון יום ג'

ביום שלישי 6.2.24 בשעה 18:00

מוזמנים למפגש **"קלאסי וקל"** עם צמד **"עדי":**

עמוס יובל – חלילים

טניה גרבוז – פסנתר

מבצעים מוסיקה קלאסית קלה, קטעים עבריים, מוזיקת עולם, שירי עמים ועוד. **כולם מוזמנים.**

מהנעשה באורווה

לאנשי הסוסים – שלום רב,

המשבר אליו נקלעה האורווה העמיד בפנינו אתגר מורכב במיוחד. השאלה שניצבה בפנינו היא – **אורוות עין המפרץ לאן?**

עברנו דרך ארוכה בזמן קצר. עשינו מאמץ ללמוד את מורכבות הדברים בהיבטים השונים. גייסנו את **מרים זאנה**, שתרומתה רבה ועל כך תודה גדולה, והתייעצנו עם אנשי מקצוע בתחום. נפגשנו, הקשבנו, שוחחנו, שינינו והמשכנו למקום נכון יותר. מעל הכל עמדה בפנינו התחושה והידיעה, עד כמה המקום חשוב לכולכם וקרוב לליבכם.

במעלה הדרך, וכדי לייצב מציאות חדשה שתאפשר שיגרה בריאה ואופק לצמיחה, גיבשנו מסמך עקרונות אותו אימצה הנהלת הקהילה כהחלטה. **מסמך ההחלטה יישלח בנפרד**.

אני מודה באופן אישי לכולכם על שהצלחנו יחד, בשיתוף ובשקיפות, להביא את הדברים לידי החלטה שתאפשר פתיחה מחדש, ייצוב וצמיחה. נעשה פה שינוי עמוק, שינוי שמזיז את הגבינה, משנה הרגלי עבודה, ודורש מאמץ מכל אחת ואחד מכם במטרה משותפת לעתיד טוב יותר. אנחנו עדיין בהליך למידה על הסדרי ההפרדה, ולפנינו עבודה קשה כדי לסיים את המהלך כולו בטוב.

מספר דגשים ודברים לטיפול -

- **בית הספר לרכיבה פותח את שעריו ב- 1.2.2024** תחת העקרון המנחה של הפרדה בין פעילות בית הספר לרכיבה להחזקת סוסים פרטיים. ראו מסמך החלטה.
- בימים הקרובים יחתמו כל עובדי ומדריכי בית הספר על הסכם עבודה.
- בימים הקרובים ייבחר נציג של בעלי הסוסים הפרטיים שייצג את כולם כלפי כל הגורמים. **אשמח לקבל את הצעתכם**. אותו נציג יהיה חבר **בהנהלת בית הספר לרכיבה** שתיבחר בימים הקרובים.
- אנחנו שוקדים על הכנת הסכם לאחזקת סוסים פרטיים והסכם סוסים מושאלים אותם נביא לחתימה.

מרים ואני יחד עם גלית (מש״א) לרשותכם מתוך רצון ונכונות לסייע לדברים להיכנס למסלול.

בברכה - רמי בר זיו ואלה שילה – הנהלת הקהילה.

עקרונות מנחים לפעילות האורווה בעין המפרץ

כפי שהוחלט בהנהלת הקהילה ב- 25.1.2024

ביום חמישי 30.11.2023 בדיון בהנהלת הקהילה בה נמסרה הודעתה של יפעת על סיום ניהול האורווה, הוחלט לבקש מיפעת להשהות את הודעתה ולנסות למצוא מתווה להסדרת פעילות האורווה, על מנת לאפשר את המשך הפעילות בניהולה של יפעת.

כדי לקדם הסדרה והפרדה בין פעילות בית הספר לרכיבה לבין החזקת סוסים פרטיים בתנאי פנסיון, גייסנו את מרים זאנה (יועצת ארגונית בדגש על משאבי אנוש) כיועצת מקצועית.

מרים נפגשה באופן פרטני עם כל אנשי האורווה המעוניינים, וכן קיימנו פגישה משותפת עם כולם יחד. בנוסף, התייעצנו עם שני בעלי מקצוע המנהלים חוות בארץ, במטרה לחדד את ההיבטים המקצועיים והארגוניים. לאחר גיבוש רעיוני של מתווה ההסדרה, נפגשנו שוב עם אנשי האורווה.

להלן עקרונות מנחים להמשך פעילות האוירוה -

1. בית הספר לרכיבה - בניהולה של יפעת - ממשיך ומחדש את פעילותו ב- 1.2.2024.
2. ייחתם הסכם העסקה עם כל המדריכים והעובדים של בית הספר לרכיבה.
3. במהלך שבועיים תיבחר הנהלה לבית הספר לרכיבה.
4. לצד בית הספר לרכיבה תתקיים פעילות של החזקת סוסים פרטיים (פנסיון), תחת מנהל/ת תפעול הקהילה.
5. אחד מבעלי הסוסים הפרטיים (או מישהו אחר) ייצג את כל בעלי הסוסים הפרטיים.
6. תתקיים הפרדה תפעולית ועסקית בין בית הספר לרכיבה (ענף בקיבוץ) לבין החזקת סוסים פרטיים.
7. יחתם הסכם להחזקת סוסים עם כל בעלי הסוסים הפרטיים.
8. בעל סוס/ים פרטי יוכל להחזיק עד שני סוסים.
9. סוסים פרטיים אינם משמשים את פעילות בית הספר לרכיבה.
10. פעילויות אחרות במסגרת בית הספר לרכיבה יתאפשרו בכפוף להסדרת כל התנאים הנדרשים (ביטוח, הקצאת שטחים ואמצעים, סוסים מתאימים, התנהלות עסקית וכו') ולאחר אישור הנהלת בית הספר לרכיבה.
11. הסדרת השימוש בשטחי האוירוה (מחסנים, תאים, חצרות, מגרש רכיבה וכו') בין בית הספר לרכיבה לבין הפנסיון, נמצא בלמידה ויקבע במהלך השבועות הקרובים.

בהצלחה!!

אחד הפרופסורים הצעירים במדינה: ד"ר כרידין קיבל מינוי אקדמי של פרופסור חבר קליני

מאת: **גל זייד**, אחראי הסברה ודוברות, המרכז הרפואי לגליל

רק בן 35 : ד"ר חלף כרידין, מנהל יחידת העור של המרכז הרפואי לגליל בנהריה ומרכז תחום רפואת העור בפקולטה לרפואה של אוניברסיטת בר-אילן ע"ש עזריאלי בגליל, התבשר על קבלת מינוי אקדמי של פרופסור חבר קליני. יצוין, כי פרופ' כרידין הוא אחד הפרופסורים (רופא-חוקר) הצעירים ביותר במדינת ישראל (בן 35).

פרופ' כרידין, תושב הכפר טמרה שבגליל, למד בפקולטה לרפואה של הטכניון, ובנוסף סיים תואר שלישי באפדימיולוגיה קלינית מאוניברסיטת חיפה. עם תום התמחותו ברפואת העור השלים השתלמות עמיתים (Fellowship) באוניברסיטת ליבק שבגרמניה במשך שנה וחצי, שם חקר מנגנונים אימונולוגיים הקשורים בהתפתחות מחלות אוטו-אימוניות של העור וריריות הפה.

פרופ' כרידין, העוסק במקביל במחקר קליני ובסיסי במכון המחקר שבמרכז הרפואי לגליל, בניהולו של פרופ' חיים פוטרמן, שותף עד עתה בכתיבתם של 190 מאמרים בכתבי עת מדעיים. כמו כן, הוא משמש חבר מערכת בשני כתבי עת באירופה ובצפון אמריקה.

פרופ' כרידין : "המינוי האקדמי הוא פרי עבודה קשה וארוכה ביותר, שלא היתה מתאפשרת ללא תמיכתם של אנשים רבים ויקרים. אני מבקש להודות להוריי האני וכולתום, ולאשתי ויסאל וילדיי".

מנהל המרכז הרפואי, פרופ' מסעד ברהום : "מינוי אקדמי זה מהווה תוצאה לפועלו של פרופ' כרידין במשך שנים. אני רואה בו השראה הן עבור המרכז הרפואי לגליל והן עבור הפקולטה לרפואה, ומאחל לפרופ' כרידין המשך הצלחה בתחום הרפואה הקלינית, המחקר והאקדמיה".

לחשוב מחוץ לקופסא/ אמציה

איך אפשר לעקוף את ניגוד העניינים שבין המעבר לאגודה נדל"נית (הקיבוץ המתחדש) לבין הרצון לקלוט את כל בנינו שבוחרים להקים את ביתם בקיבוץ? כזכור לכולנו, קיבלנו על עצמנו חוקים המתחייבים מהמהפך לאגודה נדל"נית, ואפשר להקצות מגרש רק לבן אחד (הבכור?) במשפחה. הצעתי לעקוף ניגוד עניינים זה בנויה על הבסיס הבא: האגודה תקצה לכל משפחה שתבחר בכך מענק של חמישים עד מאה אלף ₪ שישמש לבנית קומה שניה בביתה, וזו תאפשר לפחות לבן/ת נוסף לחיות ולהצטרף לקיבוצנו כחבר שווה זכויות וחובות (למעט מגרש פרטי). גובה המענק הוא כמובן פתוח לכל הצעה אחרת, ובשלב ראשון מבוסס על הקצאת 4 מיליון שנתנו ב-23 להפיכת הקומונה למגורי צעירים. לשיקולכם!!

חדש בכללית און־ליין

מאגף הבריאות

בכללית און־ליין – פיתוח חדש יחסית, שמאפשר הצגת התיק הרפואי של מטופלים אחרים, שנתנו ייפוי כוח למטופל אחר, והכל בתיק רפואי אחד. שימו לב: ייפוי הכוח הוא לשנתיים.

לאחר ההגדרה במערכות ניתן יהיה להיכנס לתיק הרפואי ולראות את התיק של מי שנתן את ייפוי הכוח: לדוגמה – נניח הבן/בת יראו את התיק של אב/אם בכניסה לתיק הרפואי שלהם.

התיק של מייפה הכוח יוצג 24 שעות לאחר ההגדרה במערכות. ייפוי הכוח משפר שירות, מוריד עומסים ומפחית פניות פרונטליות וטלפוניות.

הוספת מיופה כוח

כאמור, בכל תחילת תהליך (בשלב בחירת מבקש הפעולה) המערכת מאפשרת לעבור לתהליך "הוספת מיופה כוח", אך ניתן גם לגשת לתהליך באופן עצמאי.

1. לחץ על הוספת מיופה כוח בחלון המשימות.
2. לחץ על "הפקת טופס ייפוי כוח" והחתם את הלקוח.
3. אתר את מיופה הכוח (בחירה ב"תושב ישראלי/אזרח זר")
   הזן מספר ת"ז/דרכון ולחץ על "חפש".
   במידה ולא התקבלו תוצאות יש לסמן V לצד "איש קשר לא אותר", בלחיצה על "הבא" יופיע מסך להזנת הפרטים.
   אזרח ישראלי ניתן לאתר במסך זה באמצעות כפתור: "הבא נתונים מביטוח לאומי".
4. יש להשלים את הפרטים: "תוקף ייפוי הכוח" (ברירת מחדל 5 שנים).
   "מעמד העדכון" ו"סוג מיופה 'אפוטרופוס'" יסומן עבור קטין בלבד.
5. בשדה "מעמד העדכון" – יש לבחור "בנוכחות הלקוח" או "בנוכחות איש צוות רפואי" (הכוונה ללקוח שלא היה נוכח במרפאה, אולם הוחתם בנוכחות איש צוות במסגרת ביקור בית וכדומה).
6. בשלב הבא יש לסרוק את מסמך ייפוי הכוח החתום.

עדכון מיופה כוח

עדכון ייעשה מתוך חוצץ "מיופה כוח" במסך 360 של הלקוח, כפתור "עדכון מיופה כוח".
ניתן לעדכן: מספרי טלפון של המיופה, תאריכי תוקף של הייפוי, סוג מיופה ומעמד העדכון.
ניתן לבצע עדכון על ייפוי כוח תקף בלבד.

נסיעה של הנוער לכיכר החטופים

לפני שבועיים נסעו בני הנוערים והמדריכים לכיכר החטופים. המדריכים מספרים:

כשהגענו לכיכר החטופים הייתה עצרת לציון יום ההולדת הראשון של כפיר ביבס. היה טקס קטן וכמה הופעות של כוכבי ילדים ולבסוף הפרחנו בלונים כתומים.

אחר כך ביקרנו בכמה מייצגים, וזכינו לשמוע את הסיפור של אחד האבות שבנו נחטף לעזה ממסיבת הנובה. היה מאוד עצוב לשמוע את הסיפור וגם את החוויה שהמשפחות האלה עוברות.

לבסוף עזרנו בחלוקת המרק לעוברים בכיכר והמשכנו לארוחת ערב והסתובבות בשרונה ועזריאלי.

אנחנו מסכמים את היום הזה כמשמעותי וחשוב מאוד. לבוא לראות, לשמוע ולתמוך במשפחות האלה שכל כך צריכות את החיזוק שלנו.

נר זיכרון

קלרפלד אשר (זיגו)	נפטר 19.2.1961	רץ מנס	נפטר 4.2.1998
פורטר יהושע (הוליס')	נפטר 27.2.1961	ברזילי אלימלך	נפטר 14.2.2000
ולד נפתלי	נפטר 19.2.1981	איסמן איטה	נפטרה 11.2.2001
הולצמן מנדל	נפטר 19.2.1982	שק חיים	נפטר 22.2.2001
אשכול פנחס	נפטר 20.2.1984	בוסתן רחל	נפטרה 5.2.2002
נשקס אליעזר	נפטר 3.2.1986	דפני נתן	נפטר 17.2.2007
קולבובסקי חנה	נפטרה 24.2.1986	דרזדנר משה	נפטר 13.2.2008
אמיצי בן-ציון	נפטר 2.2.1988	קראוסהר גיורא	נפטר 26.2.2009
עמידן מרים	נפטרה 10.2.1989	עומר רבקה	נפטרה 4.2.2014
אורי יעקב ברמן בננו	נספה 25.2.1989	אורפז נורית	נפטרה 21.2.2014
כהן הנקה	נפטרה 9.2.1992	רץ שלומית	נפטרה 1.2.2018
וונג אוה (חוה)	נפטרה 25.2.1992	רוטמן אילן	נספה 4.2.2018
לבבי הדסה	נפטרה 5.2.1993	חיטין נורית	נפטרה 8.2.2021
אשל אברהם	נפטר 7.2.1993	אטד שמואל	נפטר 17.2.2021
גפן מנשה	נפטר 16.2.1994	שילה חנה	נפטרה 26.2.2021
טוכמן הוגו	נפטר 3.2.1995	קלין גיורא	נפטר 8.2.2023

יהי זכרם ברוך

עלילות משפחת פלג באיים הדרומיים

זוכרים שפרסמנו קטעים מתוך הבלוג שכתבה **אור פלג** כשנסעה עם **תומר** והילדים לניו זילנד? זה היה בשנת 2018, איך שהזמן טס... אז התגעגענו, ואנחנו מפרסמים עוד:

28.12.18 - עוד פינגווינים!

ביום חמישי, 27.12, נסענו בבוקר לעיר דאנדין. שם טיפסנו ברחוב הכי תלול בעולם, הצטלמנו צילומים מצחיקים וירדנו בחזרה. משם נסענו למאפייה של בייגלים שהמליצו עליה במיוחד. למרבה הצער, הם מכרו את כל הבייגלים שהיו להם לאותו יום. ולא היה מאוחר, למה הם לא אופים עוד?! במקום זה אכלנו פיצה. תומר מוסר שכיף לקנות 3 פיצות, לשלם בשטר של 20 דולר וגם לקבל עודף...

לקינוח רצינו לבקר במפעל וחנות שוקולד. את קדברי סגרו, אז נסענו לאחד אחר- Ocho. לקח לנו הרבה זמן למצוא את המקום, אבל בסוף הצלחנו. למרבה הצער (שוב), היה בכניסה שלט - מכרנו את כל המלאי שלנו בכריסטמס, נפתח שוב בינואר. כמעט בכיתי. לא הייתה ברירה, פתחנו חפיסה של שוקולד מהסופר. שוקולד מעולה עם קוקוס.

נסענו משם לסלעי מוראקי, בולדרים בגדלים שונים שכנראה ענק או חייזר הניחו שם פעם ושכחו מהם. הם נמצאים על החוף, אז המראות משתנים בהתאם לגאות והשפל. אנחנו הגענו בערך באמצע, אחרי שיא השפל אבל לפני שיא הגאות. כך יכולנו לטפס עליהם וליהנות, וגם לראות אחרי שירדנו את השינויים בגובה המים, מקום שהיה יבש לפני רבע שעה כבר מכוסה כולו במים. הבולדרים מגניבים, אבל לא ברור למה הם נהיו כזאת אטרקציה. הם כנראה מאוד מעניינים מבחינה גיאולוגית וזה מה שמושך את ההמונים.

המשכנו לקמפינג שלנו בעיירה אומארו, שנמצא ממש על הנמל, ומתחת למטבח שלו מתגוררים פינגווינים כחולים! בכל ערב, קצת אחרי השקיעה (כלומר בעשר וחצי...) עולים הפינגווינים הבוגרים מהים, מדלגים לאורך הקמפינג ומזדחלים מתחת למטבח להאכיל את הצאצאים הרעבים שלהם. הקמפינג גם גובל בגן שעשועים משגע, עם מתקנים מעניינים. לפיכך, בעשר ורבע יצאנו מהקראוון לכיוון הנמל (מטר מהקמפינג), כדי לחכות לפינגווינים ולקבל את פניהם בצהלולים.

קצת אחרי שהגענו, פגשנו בפינגווין קטנטן שיצא מהים, קיפץ לו בעליזות תוך התעלמות מוחלטת מהקהל- כעשרים איש מצוידים במצלמות- חצה את הכביש ונעלם בשיחים. (זה מעלה את השאלה- למה פינגווין חוצה את הכביש?). אחרי קצת זמן בא עוד פינגווין, ואחריו עוד אחד. תוך זמן קצר נעמה ביקשה ללכת לישון, קצת אחר כך גם איתי פרש, עילם נרדם בזרועותיי, מעיין ואני ישבנו והסתכלנו בפינגווינים ותומר הסתובב הלוך ושוב מצויד במצלמה ונחישות רבה, וצילם ללא הרף.

בבוקר יצאנו מהקמפינג ופנינו לכיוון הר קוק, במטרה לעשות מסלול לרגליו- Hooker Valley Track. היה יום יפה ושימשי, נסענו לאיטנו ונהנינו מהנוף. חיפשנו מקום יפה לעצור לארוחת בוקר ומצאנו יקב קטן ומפונפן. תומר והילדים התארגנו לארוחת בוקר ואני הלכתי לטעום יינות. טעמתי יינות שונים וגם ליקר אפרסק, אכלנו ארוחת בוקר טעימה של פירות

ויוגורט והמשכנו בדרך. ראינו חווה לגידול דגי סלמון. מיד פנינו לשם, האכלנו את הדגים ואף קנינו לנו נתח לארוחת הערב.

המשכנו עם הלך הרוח הספונטני, ונכנסנו לעיירה Twizel כדי לברר איפה נוכל גם אנחנו לשוט באגם. במרכז המידע המליצו לנו על מקום קרוב, וגם על הגלידריה הקרובה. אחרי שאכלנו גלידה, נסענו לאגם ושכרנו לשעה סירת פדלים בצורת ברווז צהוב. תומר ואני דיווושנו במרץ, ושטנו בהנאה באגם, מסביב לאי קטן שהיה שם, ליד מגלשה שמוצבת בתוך המים (הגדולים התגלשו בכיף). מערכת ההיגוי של הסירה לא הייתה ממש מוצלחת, וכשתומר הלך לרגע מצאתי את עצמי שטה בעיגולים... כמובן שלחלוטין לא באשמתי! הזמן עבר מהר ובנעימים, אחרי שהחזרנו את הסירה תומר נכנס עם כולם למים, ואני התפניתי להשלים קצת כתיבה בבלוג.

מהארכיון

ביקור העצמה בקיבוץ כרמיה/ דליה מלר

עזרה הדדית אז וגם היום: באוגוסט 2014 יצאה משלחת של 11 חברים לעודד ולשמח את בני קיבוץ כרמיה שבעוטף עזה בימים הקשים של מבצע "צוק איתן". **אילן שחף סיפר:**

"היוזמה המקורית הגיעה מהתנועה, שארגנה אירועי הפגה למעטים שנשארו בקיבוצים. אלינו פנתה **ליאת פאר**, מתאמת באזור מטה אשר ומילואות. היא ביקשה לארגן אירוע הפגה בכרמיה ל- 15 חברים שנשארו לתפעל את המקום. לא הצלחנו להתארגן בהתראה הקצרה, ודחינו בשבוע את הירידה לקיבוץ. מכיוון שבאותו שבוע שתקו התותחים, הטילים והקסאמים והתושבים נקראו לחזור לבתיהם, פגשנו במקום 15 חברים כ- 150 חברים (מי סופר...). ביחד עם **זמירה**, חברת קיבוץ כרמיה שמכהנת בתפקיד ראש צוות צח"י, תאמנו, תכננו והתאמנו את הפעילות עבור החברים.

רן קלרפלד, הידוע כאיש ארגון מופלא שאינו חוסך מזמנו הפרטי למען הכלל, גויס למטרה זו יחד עם תמיר שחף, שאין מנוסה ממנו בהפעלת אירוע מסוג זה. יחד איתם פעל צוות מעולה, שיחד חשבו, ארגנו, אספו והעמיסו ציוד רב עם אוכל בשפע, ע"פ נוהל "תפעול הקייקים" המסורתי בעין המפרץ. את התפריט והכמויות הנדרשות של המזון ארגנה אושרית בנדיבות ובמקצועיות רבה. **גיל עומר** תרם את הטנדר שנשא את העגלה העמוסה, וכך יצאנו מעין המפרץ צוות של 11 אנשים ב- 3 מכוניות, עמוסי ציוד ורצון עז לתרומה ונתינה. כשהגענו לקיבוץ כרמיה התחלנו במלאכה: פרקנו הציוד, המתנפחים הוכנו עבור הילדים, מתקן הסוכר המתוק מצא מקומו. 3 שקי תירס קולפו, צ'יפס נכנס לשמן רותח, בשר נצלה על האש, מערכת הגברה הוקמה ומוזיקת רקע נשמעה.

חיכינו לאנשים בציפייה שיגיעו וייהנו. ב- 19.30 הגיעו מעט אנשים שהיו ספקנים, ולא האמינו שיכולים לארגן עבורם אירוע מסוג זה. אנשי כרמיה וצוות צח"י עשו טלפונים לחברי הקיבוץ וקראו לחברים גם במערכת ההגברה להגיע לשטח האירוע. ואכן הדשא התמלא בחברים וילדים נפעמים ונרגשים מהאירוע שאורגן עבורם. השאלות הנפוצות שנשאלנו בערב זה היו: 'מה, אתם קיבוץ מופרט והגעתם בהתנדבות?'; 'מה, אתם קייטרינג מקצועי מסחרי?'; 'מאיפה יש לכם צוות כזה מיומן וציוד כזה?'

אז מי היה במשלחת? **רן קלרפלד, תמיר שחף, איתי פרדו, שחר קלרפלד, יוסי בן סימון, אופיר שחף, רביב פרקש, אילן שחף, מיכאל הוכמן, דליה ומוכה מלר.**

לסיכום, הייתה זו זכות גדולה להיות עבור אנשי הקיבוץ ולשמח אותם".

הבטחתי אך הפעם לא אקיים/ דפי

בעקבות הודעה שפרסמתי בפייסבוק – כרגע אני מעדיפה לא לעדכן בקורותיי, מאמינה כי בהמשך יהיו עדכונים. שבת שלום.

זרעים של שלום

זוהר מלכי, בת 9 מנחל עוז

יום אחד חלמתי חלום
ובו אני זורעת
זרעים של שלום.
זרעים שיובילו להפסקת המלחמות
זרעים שיעזרו להפסקת המריבות.

יצאתי לגינה והתחלתי לחשוב
איך אשתול עץ שיגרום לנו לאהוב
ולהיות יותר מאוחדים
ללא מריבות וללא סכסוכים
את העץ אבחר לנטוע בלב של כל אחד
כך הוא יהפוך להיות העץ הכי מיוחד
הוא יאפשר לכולם להיות חברים טובים
שזה לזה תמיד עוזרים
עץ של שלום, אהבה ואחדות
שימנע מכל אחד הרגשה
של בדידות

נכתב במסגרת סדנת כתיבה לילדים.
שלחה לעלון: ניצה יעקב

הגישה שלי לביטחון ישראל והעם היהודי/ עפר ארנון

תפיסה כוללת חדשה להמשך הקיום והתבססות של מדינת ישראל במזרח התיכון ובעולם:

אחרי האסון ב- 7.10.23 ניסיתי לחשוב איך מדינת ישראל חייבת לבדוק מחדש את החזון שלה, כדי להבטיח את עתיד מדינת ישראל והעם היהודי בעולם. לבדוק את תפיסת הביטחון שלה, את סדרי העדיפויות, ולגבש ראייה כוללת לגבי מיקומנו במזרח התיכון, והדרכים להשתמש בחוזקות שלנו ולהקטין את האיומים עלינו.

חוזקות:

- כישרון הראש היהודי, המצטיין במיוחד.
- שותפות הגורל שלנו עם היהודים בעולם, חיזוק והידוק שיתוף הפעולה עם היהודים המצטיינים בעולם, לצורך הגנה הדדית בין מדינת ישראל ויהדות העולם.

הקמת צוות חשיבה משותף, שנפגש קבוע וחושב יחד איך כל צד מחזק ומגן על השני:

מדינת ישראל ויהודי העולם יקימו צוותים משותפים של המצטיינים ביותר מבין הישראלים ויהודי העולם, ויקחו אחריות על התחומים שהפיתוח שלהם, עם תיקצוב מתאים, יחזקו מאד את מדינת ישראל ויהדות העולם.

בעזרת תיקצוב הצוותים המשותפים של המצטיינים ביותר לפיתוח אמצעי לחימה פורצי דרך, ופיתוח בינה מלאכותית שטומנת בחובה את מיטב ההמצאות המבריקות, שיגנו עלינו ביטחונית בעתיד.

בהתרעות מוקדמות בתחומי המודיעין, שימנעו אסון נוסף כמו ב- 7.10.23, בעזרת פיתוחים פורצי דרך וגם בעזרת מודיעין פשוט, כמו לבדוק את ספרי הלימוד של הדור הבא, מגיל 4 ועד סיום האוניברסיטה, כדי לוודא האם ספרי הלימוד של הדור הצעיר של אויבינו מתבססים על המדע, או חינוך לאיסלאם קיצוני, שנאת יהודים, אנטישמיות וסילוף ההיסטוריה המדעית.

בכל העמים המשטר שואף שהדור הבא ימשיך את דרך המשטר השולט במדינה, וכך גם העיתונות, הרשתות החברתיות והטלביזיה. זה מקל עלינו מאד לזהות ולדעת איזה מדינות אוהדות אותנו, ואיזה רוצות בהשמדתנו, יחד עם השמדת יהודי העולם, ואיזה מדינות אדישות וחסרות כל התייחסות מיוחדת למדינת ישראל וליהודים בעולם. "מי לנו ומי לצרינו"!!

פרופסורים מצטיינים לטכנולוגיה, מדעים, לאיסלאם, למזרח התיכון, להיסטוריה היהודית ולהסברה ופרסום, דוברי שפות רבות, יקימו צוותים קבועים ומתחדשים משותפים בתחומים מגוונים, לסיעור מוחות וקידום תחומים קריטיים לביטחון מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות במשותף!! יש תלות הדדית בין מדינת ישראל והיהודים בעולם. הגברת שיתוף הפעולה ביננו ע״י הקמת צוותי חשיבה משותפים וקבועים של המצטיינים ביותר, יחזקו ויבטיחו את עתידנו המשותף.

יש חשיבות רבה מאד לחזק את תמיכת ארה״ב והמדינות הדמוקרטיות במערב, במדינת ישראל וביהודי העולם, במאבק נגד האנטישמיות. מעצמות כמו ארה״ב, סין ורוסיה, אינן תלויות לקיומן בתמיכת מדינות העולם, ועל אף זאת הן פועלות לגייס מדינות נוספות לגוש שלהן. מדינת ישראל והעם היהודי חייבים להישרדות שלנו את תמיכת ארה״ב ומדינות דמוקרטיות/מערביות רבות.

מה צריכים להיות השינויים והדגשים:

- תקציבים כפולים למחקר ופיתוח לאמצעי לחימה, בינה מלאכותית, מודיעין, פיתוח תעשיה, חקלאות, השכלה. הגדלת מספר האוניברסיטאות, המכללות ומספר המלגות למצטיינים במיוחד.
- נושא ההסברה בעולם על ההיסטוריה והמוסר של העם היהודי הקדמון וזכותנו הבלעדית למדינת כנען, היא מדינת ישראל, שקדמה ב- 2000 שנה לפחות לחיבור דת האיסלאם והופעת העמים הערבים, הכובשים והאלימים. צוותים מצטיינים בהוראת היסטוריה ובפרסום יכינו ביחד הסברה בכל השפו לארה״ב ולמדינות הדמוקרטיות בעולם, ויארגנו מופעים, קליטים ומרתקים, בכל מגוון האפשריות התקשורתיות, כדי להציג את זכותנו הבלעדית, ההיסטורית, המדעית, לארץ כנען הקדומה, היא מדינת ישראל היום.

יש להיזהר מאד ממדינת קטאר, שמשחדת ע״י תרומת תקציבים במיליוני דולרים לאוניברסיטאות המצטיינות בארה״ב ובמדינות המערב הדמוקרטיות, תמורת ״מורים מהמזרח התיכון״, שילמדו באותן אוניברסיטאות היסטוריה מזויפת, שמסלפת את העובדה שהעם היהודי והדת היהודית קדמו בלפחות 2000 שנה בקשר לארץ כנען, היא מדינת ישראל, שנוצרו ב-1400 שנה לפני הספירה ושלטו בארץ כנען, היא מדינת ישראל של היום, כאשר דת האיסלאם חוברה רק במאה ה- 6 לספירה עם הספרים החיצוניים שלהם.

עמי ערב נדרשו ע״י חכמי דת האיסלאם הבכירים ביותר לכבוש עמים ולכפות עליהם בכוח, באיומים וגם ברצח, להתאסלם. כך קרה שמתוך 8 מיליארד בני אדם בעולם היום מספר המאמינים המוסלמים הוא- 1.43 מיליארד, שמפוזרים, נוסף למדינות המוסלמיות הרבות, גם במדינות המערב, לשם היגרו בחיפוש אחר רמת חיים טובה יותר, כאשר מצוות כפיית דת האיסלאם מלווה אותם בכל מדינה מערבית שבה הם חיים היום, כאשר למשפחה מוסלמית יש 8 ילדים בממוצע, ע״פ מצוות הדת. למשפחה בארה״ב ובדמוקרטיות המערביות יש 2 ילדים בממוצע, ויש משפחות שבוחרות לחיות כזוג בלי ילדים בכלל. אפשר לחשב מתי לתושבים/אזרחים המוסלמים יהיה רוב באותה מדינה, והם יוכלו להגיע לשלטון בבחירות דמוקרטיות, ולכפות עליה את דת האיסלאם ושלטון דיקטטורי. אלא אם כן ההסברה שלנו תקדים אותם, ותשכנע את ארה״ב ואת המדינות הדמוקרטיות לנקוט בהחלטות כשעדיין הם הרוב, ולמנוע בכך השתלטות עוינת של המוסלמים על המדינות הדמוקרטיות במערב.

להמחשה - השוואה בין האגרסיביות והכפייה של דת האיסלאם בעולם: מספר היהודים בעולם ביחס למספר המוסלמים: בישראל, בתאריך ספטמבר 2023 היו 7 מילון ו-200 אלף יהודים, ויהדות העולם מנתה 8.5 מיליון יהודים יחד זה 15.7 מיליון + 700 אלף יהודים בעולם. מוסלמים יש 1.43 מיליארד, כאשר הדת היהודית חוברה כ-2000 שנה לפני דת האיסלם.

סיום חלק א׳ של הכתבה.

תודה גדולה

בחודש שחלף טיפלה סיון פלג בטובה ובאיתן גורן. סיון נפרדה מטובה ואיתן וכתבה להם:

לטובה ואיתן,
תודה רבה שהכנסתם אותי לביתכם.
הרעלן והכבוד היה לי לטפל בכם.
אנשים נהדרים, נדיבים ונוחים, ואאד לבביים.
מודה לכם מקרב הלב, שהייתם בשבילי בית.
אוהבת, סיון

טובה כתבה לסיון:

תודה לך סיון,
על הטיפול החם עם הרבה אהבה שנתת לנו במשך חודש ימים.
אני יודעת שזה לא פשוט לעזוב בית כדי לטפל באחרים, אך עשית
את זה בכל הלב.
טוב שיש אנשים כאוך.

תודה, איתן וטובה

עזרא דלומי, עיתונאי ותיק מקיבוץ ראש הנקרה, כתב רשימה על תהליכים בהם נפגעת הדמוקרטיה הקיבוצית, והוסיף מידע ספציפי על קיבוץ גניגר. דפי שלחה לעלון.

מחסום הפחד הקיבוצי/ עזרא דלומי

הדמוקרטיה הקיבוצית בורחת לחברים מבין האצבעות והם שותקים מפחד. "אין לנו לפחד מדבר, לבד מהפחד עצמו", אמר הנשיא רוזוולט

במאי 2022 פורסמה בעיתון 'זמן קיבוץ' כתבה פרי עטי - "הבוס של גניגר" (במסגרת). היא עוררה הדים. ידעתי שיש עוד קיבוצים שמצבם כמו גניגר; מתקיים בהם שלטון יחיד, או של יחידים, והם מתנהלים כ"דמוקטטורה" – חצי דמוקרטיה, חצי דיקטטורה.

הקושי בסיטואציות הללו, לבד מכאב הלב והעצב שהן גורמות, הוא למצוא את הראשון שיהיה מוכן להיחשף ולדבר על כך. משהו מההתנהלות הזאת קיים גם בקיבוצי. דרישה חתומה של 80 חברים (רוב חברי הקיבוץ) מאוקטובר 2021 לקיים משטר קדנציות (היו"ר מכהנת 20 שנה), תקועה כבר חודשים. מתי שהוא אצטרך לאסוף את הכוחות כדי לכתוב על כך. לבעוט במוסכמה של "כביסה מלוכלכת לא מכבסים בחוץ".

אני מכנה את התהליך בו שקועים הקיבוצים הללו "ילציניזציה" ע"ש נשיא ברית המועצות לשעבר בוריס ילצין, שבמהלך כהונתו, עם התפרקות האימפריה הסובייטית, החלו אנשים כוחניים ומקורבים להשתלט על נכסי מדינה ולהכתיב לה את התנהלותה. שם זאת הייתה השתלטות על נכסים. אצלנו ההשתלטות היא על התהליך הדמוקרטי, אף כי גם כאן זה נוגע בכסף, ככל שמדובר במינויים, בשיוך דירות, ביזמויות, בפרצלציה וב"אקזיטים".

בגניגר נדרשתי למאמצי שכנוע רבים כדי שחברים יסכימו להיחשף ולדבר. אני מקווה שזה לא סימן לבאות. מתחייב להציף את הבעיות הקשות הללו. יש חברים שמדברים אתי מתוך תחושת חוסר אונים. הדיבור הוא תנאי הכרחי, גם אם לא מספיק, לתיקון הדמוקרטיה שהתקלקלה.

בהקשר זה כדאי לזכור את אמירתו של נשיא ארה"ב פרנקלין דלאנו רוזוולט: "אין לנו לפחד מדבר, לבד מהפחד עצמו"; ואת אמירתו של השופט לואי ברנדייס: "אור השמש הוא חומר החיטוי הטוב ביותר". ואני הקטן אומר: "התשובה לרודנות – התארגנות".

זה עוד אחד מגלי ההדף של ההפרטה: הסדר הדמוקרטי ביום שאחרי וכיוצא מכך גם חלוקת מבנה הכוח בקיבוץ: משכי כהונה, איך בוחרים, באיזה פורום מחליטים וריכוז כוח בידי יחידים. נראה כי עניין ריכוז הכוח בידי הגזבר, היא לב הסיפור שסביבו משמשות יתר הטענות כתפאורה.

בגניגר מנהלים על כך ששה חברים ותיקים, כולם בעשור השמיני של חייהם, מאבק עיקש. המאפיין את רובם הוא היותם בעבר בעלי תפקידים מרכזיים בקיבוץ, ממש בין ראשיו, וגם בתנועה. מלח הקיבוץ. בעייתם היא שאינם סוחפים אחריהם ציבור גדול של חברים. קבוצת התמיכה בהם קטנה. וככל שאינם סוחפים, כך גוברת אכזבתם. תחושתם היא שלקחו להם את הקיבוץ.

דני עייק (75), היום פנסיונר, היה בעבר "ראש גדול" בקיבוץ: מרכז משק, גזבר, מנהל מפעל ובמשך 25 שנים גזבר המועצה. הוא אחד משני הדוברים בקבוצה: "ניסינו, לאחר שבדקנו עם קיבוצים שכנים ועם התנועה להגיש הצעה למבנה ארגוני נאור, עם שקיפות ואורך קדנציות. ההנהלה דחתה על הסף והביאה הצעה המנציחה את המצב הקיים ללא הגבלת קדנציות. מרבית החברים שמגיעים לאספה לא יודעים על מה מדובר ומתייצבים אוטומטית לימין ההנהלה. תומכים בה באופן עיוור. הם מנעו הצעה להביא דברים להכרעה בקלפי. החתמתי 70 חברים על קיום דיון על מבנה ארגוני. משכו משכו ומשכו והביאו הצעות אחרות. היינו חיוביים, שיתפנו את המזכירות, הכול נעשה בדרכי נועם. לא קיבלנו יחס דומה. אנחנו קיבוץ קטן עם מנגנונים מנופחים, בעיקר באגודה החקלאית. באגודה המוניציפלית, זה עוד בסדר. מותר לנו לדעת מהו שכר הבכירים, זה מקובל

בחברות ציבוריות. העליתי את הסוגייה בפני רשמת האגודות. אני חבר בדירקטוריון של גניגר מפעלי פלסטיק. בבורסה יש דיווחים ודוחות כספיים ואישור תקציבים, אצלנו הכול בפיגור, בלי לוחות זמנים.

בדף שכתב לחברים במאי השנה ישראל אריאלי (78), דובר אחר של הקבוצה, לקראת דיון על המבנה הארגוני בקיבוץ, הוא כתב: "מתוך קריאה בחוברת המבנה הארגוני החדש שההנהלה תציג באספה, אני לומד שיש בו שינויים רבים מאד ודווקא לרעה! המבנה החדש מתעלם לחלוטין מהציבור. אם בשנים האחרונות הולכת ונחלשת השפעתנו על אורחות חיינו – הנקבעת באשמתנו ע"י קבוצה קטנה של חברים בהובלתו של הגזבר – מעכשיו רק ההנהלה תחליט על הכול; פשוט ריכוזיות מפחידה. כנראה שההנהלה שכחה שיש ציבור חברים בגניגר. [מן ההצעות שהגשנו כקבוצה], ההנהלה הוציאה את כל הסעיפים שבהם הציבור אמור היה לפקח על עבודתה והחלטותיה ... בשנת המאה ולקראת העשור הבא מגיע לנו, החברים בגניגר, שההתנהלות הציבורית תהיה לפי רצון החברים ולא רק לפי ההחלטות הבלעדיות של ההנהלה"...

בריאיון עמו אומר לי אריאלי: "יש אצלנו דמוקטטורה. זה חמור מאוד. הכול מתחיל ונגמר בכך שהגזבר אסף רענן משרת יותר מ-30 שנה בהנהלה. לפני 20 שנה הוא העביר החלטה באספה שאותו לא בוחרים בקלפי, אלא רק בהנהלה. עם הכוח שהוא צבר בשנים הללו, כבר אין משקל לנציגי ציבור שבאים להנהלה. אין איזונים. ברגע שמרכז המשק והמזכיר (שניהם לא מהקיבוץ ע.ד) מומלצים על ידו ורואים שיש אדם אחד שעל פיו יישק דבר, החבר אומר לעצמו: אני מקבל את המשכורת אז אשב בשקט. עשיתי סקר 20 שנה אחורה, התברר שאף נציג ציבור לא הגיש שאילתה, אף אחד לא העלה נושא לדיון ואף נציג ציבור לא הצביע נגדו. הקיבוץ שלנו נעשה מסורס בצורה נוראה".

ט"ו בשבט הגיע (או חל ממש לאחרונה) - חג לאילנות!

על עצים, אילנות ושמות

אז... עץ או אילן? ובכלל - האם יש הבדל? עץ ואילן הן שתי מילים נרדפות. המילה עץ מופיעה במקרא פעמים רבות ואילו המילה אילן פעם אחת בלבד, בספר דניאל (פרק ד, פסוק ז). בהמשך אותו פרק מופיעה המילה אילנא (במובן עץ) מספר פעמים. הפרק, כמו רוב ספר דניאל, כתוב ארמית, מה שמצביע על כך שעץ - מילה בעברית ואילן – בארמית.

חז"ל העדיפו להמשיך ולהשתמש במילה אילן (במשנה למשל) ובכך עזרו לפתור את הקושי בהבנת ההבדל שבין עץ חי לבין חומר העץ (חומר גלם כעץ לבנין, תעשיה או להסקה) באמצעות שתי מילים שונות. לצורך דין כלאיים הכלל הוא - "כל המוציא עליו מעיקרו (עיקר הצמח הנתון באדמה) הרי זה מין ירק וכל שאינו מוציא עליו מעיקרו - הרי זה אילן" (תוספתא כלאיים ג, ט'ו).

במקרא יש אבחנה בין עצי פרי ועצי סרק. הראשונים - עצי מאכל המניבים פירות, חל איסור על כריתתם (גם במהלך מלחמה - דברים כ, י"ט) וחלה חובה בנטיעתם – "וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל" (ויקרא י"ט, כ"ג), אך לא התעלמו מיתרונות עצי הסרק. במשל יותם (שופטים ט, י) מזמין האטד "בואו חסו בצילי" ומצביע על יתרונות הצל באזורים שחונים. בספר דברים (כ, י"ט) נאמר "כי האדם עץ השדה" לנושא איסור כריתת עצים במלחמה ובמצור.

חז"ל לא עשו הבחנה בין עצי מאכל ואילנות סרק, לא לעניין הברכות ולא בחיי יומיום: צילם של האילנות שימש מקום כינוס לתלמידי חכמים שהיו יושבים ודורשים בהלכה, והיחס המיוחד לאילן נבע, ללא ספק, מתועלתו באזור שחון. ידועה אימרתו המלבבת של רב יהודה האומרת: "מי שיוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמלבלבים אומר ברוך שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובים להתנאות בהם בני אדם" (בראשית רבא מ"ג); ואימרתו של רב חייא, הנשענת על תופעה בוטנית ידועה: "עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות", שנאמר "כי עץ נשא פריו תאנה וגפן נתנו חילם". וכמובן ש"כל האילנות להנאתן של הבריות נבראו" (בראשית רבא י"ג).

את שאלת ניסוח הברכות והתפילות המסורתיות (על- פי העברית המקראית או העברית הרבנית?) פתרו חז"ל כך - "על פירות האילן מברך בורא פרי העץ" (ברכות ו, א). מכאן אנו למדים שהרבנים העדיפו עברית מקראית על פני השפה המדוברת בזמנם.

כיום בלשוננו המערבת, לשון מקרא בלשון חכמים, משמשים עץ ואילן בערבוביה.

את המילה עץ וצורותיה השונות אנו מכירים מהתנ"ך: עץ הדעת, עץ החיים, עצי שיטים וכד'. יש המפרשים את המילה עץ מתוך עוצמתו וחוזקו, עמידותו וגודלו במשפחת הצומח, יחסית לעשב השדה הרך, נמוך ושברירי.

וכך, ראש השנה לאילנות או לעצים החל בחדש שבט ("בית שמאי יאמרו באי בשבט; בית הלל - בחמישה עשר בו") מהווה תאריך הניתוק ההילכתי לתחום שבין פירות שנה זו לשנה הבאה.

ושמות העצים בעברית, מה מקורם?

במקרא מופיעים לא מעט עצים שזהותם לא ברורה, ושמם הושאל לעצים אחרים. הצפצפה לדוגמה נזכרת בתנ"ך רק פעם אחת, והתרגומים העתיקים מראים שכבר בעת העתיקה לא היה ברור באיזה עץ מדובר. אבל בערבית צפצפה היא ערבה, כך שניתן להאמין שזו היתה משמעות המילה גם במקרא. אלא שבעברית כבר יש לעץ זה שם, ולכן הוענק השם הנ"ל לעץ אחר ממשפחת הערבתיים.

רוב העצים שאנחנו רואים סביבנו לא צמחו כאן בתקופת התנ"ך. מבין אלה שכן, רק מעטים נקראים כיום כפי שנקראו אז. עם אלה אפשר למנות את הארז, האשל, הערבה, הרימון, השיטה, השקד, השקמה והתאנה. אנחנו יודעים שזה שמם המקורי כי הוא מופיע

בצורות דומות גם בשפות השמיות האחיות לעברית. מתרגמי התנ״ך הקדמונים אף תירגמו את שמות העצים האלה למקבילות הידועות של שמותיהם ביוונית, ארמית ולטינית.

הספק מתעורר כשמדובר בעצים אחרים, כמו אלון ואלה. בשפות השמיות האחרות יש לעצים אלה שמות אחרים. המילה ׳אלא׳ מופיעה בערבית במשמעות של ״עץ ירוק עד״, ו-׳אל אלאלי׳ היא ״עץ גדול״. מכיוון שבאכדית אלאנו הוא פשוט ״עץ״, ייתכן שבמקור היו כל אלה לא יותר מכינויים לעצים גדולים, ולאו דווקא שמו של עץ מסוים. כך או כך, כפי שמעידים התרגומים העתיקים, השמות האלה הובנו כשמות של עצים מסוימים כבר בעת העתיקה ואנחנו משתמשים בהם בהתאם גם היום.

התרגומים הקדומים של המקרא מסכימים שהערמון הוא למעשה דולב. אלא ששם זה כבר הוענק לעץ אחר שכלל לא צמח בארץ, כי רש״י כתב בפירושו לספר בראשית שזו משמעות המילה. גם הלוז המקראי אינו אלא שקד, אבל אנחנו מכנים עץ אחר בשם זה בעקבות אסף הרופא, שהשתמש במילה זו כבר במאה השישית בספרו ״ספר הרפואות״, ומשקף את מדע הרפואה שהיה נהוג בתקופה הביזנטית וראשית התקופה הערבית בקירוב בארץ-ישראל, בסוריה ובבבל.

באכדית בורשו היא ״ערער״ וכך גם ברות הארמית. לכן נראה שזו היתה משמעותה גם של ברוש המקראית. תרגומי המקרא לא היו אחידים בעניין זה: בתרגום הלטיני תורגמה המילה ל״אשוח״, בארמית ל״ערער״ וביוונית ל״ברוש״. בעקבות התרגום היווני החלה המילה לשמש במשמעות זו בתקופת ההשכלה, והתקבלה גם בעברית המודרנית.

האורן נזכר רק פעם אחת בתנ״ך (ישעיהו מ״ד, י״ד). למילה זו אין מקבילה בשפות השמיות. ייתכן שכלל לא היה עץ בשם זה, ושהמילה היא שגיאת העתקה של ״ארז״, מילה שמופיעה במקומה בכמה מכתבי היד העתיקים. עם זאת, אנחנו משתמשים כיום במילה אורן בהתאם למשמעותה שנקבעה בידי יהודה גור ויוסף קלוזנר במילון שפירסמו ב-1903, בהתבססם על התרגום היווני העתיק.

כמה עצים קיבלו את שמם מספרות חז״ל, כמו החרוב שמקורו במשנה. שמות אחרים הגיעו מערבית, אזדרכת – בערבית אזדרחת. מקור השם הוא בפרסית, אזאדרחת, כלומר ״עץ אצילי״, שנקראת בערבית בוקיצא. עצים אחרים נקראים בשמותיהם המדעיים הלטיניים, שמות שניתנו לרוב בידי בוטניקאים אירופאים במאה ה–18. חלקם מבוססים על שמותיהם בשפות המקומיות, כמו יקרנדה, שמקור שמה בשפת הטופי של דרום אמריקה. אחרים זכו לשם יווני המתאר את הצמח ובעיקר את צורת פריחתו, שכן זו בדרך כלל מבדילה בין מין למין. זה מקור שמו של האקליפטוס, ביוונית ״מכוסה היטב״. הברכיכיטון, ביוונית, פירושו ״טוניקה קצרה״ על שום צורת כיסוי הפרח.

עצים רבים מכונים על שמות אנשים, לרוב בוטניקאים. האלביציה נקראה על שם משפחת אלביצי הפלורנטינית שהביאה את הצמח לאיטליה מהפיליפינים. הבוטניקאי השוודי קרולוס ליניאוס קרא לבוהיניה על שמם של הבוטניקאים השווייצרים ז׳אן וגספר בוהין. הבוטניקאי הצרפתי ז׳וזף פיטון דה טורנפור קרא לפלומריה על שם תלמידו שארל פלומיה; אותו פלומיה קרא למגנוליה על שם הבוטניקאי הצרפתי פייר מגנול.

לאורך השנים קיבלו הצמחים בעלי השמות הלועזיים שמות עבריים עממיים, ככל הנראה בידי הגננים שגידלו אותם. הפוינציאנה החליפה בהדרגה את שמה לצאלון, שם המתועד מאז 1950 ומבוסס על ה״צאלים״ המקראיים. היקרנדה מכונה על ידי רבים סיגלון על שם צבע פריחתה, מאז 1955. האריתרינה מכונה אלמוגן על שום פריחתה האדומה, שם שהופיע ב- 1960 לערך. הטיפה מכונה מכנף נאה, כינוי שהופיע ב- 1967. ואחד השמות החדשים יחסית הוא שילטית, שדוחק בהדרגה את שמו הלועזי של עץ הפלטופורום (ביוונית: ״נושא מגן״). ויש כמובן שמות רבים נוספים.

דפתרבות

ביום שבת הקרוב (3/2) מיקה קרני וכפיר ליש מגיעים אלינו להופעה משותפת בחדר האוכל, עם שירים אהובים משלהם וגם של אחרים – קלפטר, משינה, סנדרסון, אריאל זילבר, החלונות הגבוהים ועוד.

הדלתות נפתחות ב-20:30. תהייה שתיה חמה, עוגות טעימות וגם אלכוהול מהפאב. ב21:00 ההופעה מתחילה.

תודותרבות לט"ו בשבט

הפעם חגגנו את ט"ו בשבט בשיתוף עם כפר מסריק בבית ספר גוונים. היו לנו סדנאות, הפעלות, טיולים ואוכל טעים.

תודה לאבשלום, תמיר ואופיר שחף על העזרה בארגון ובפירוק ועל המרק הטעים; תודה לג'ני שהגיעה לעזור בסידור המתחם; תודה לעמית חורב שנשארה גם אחרי שכולם כבר הלכו ועזרה באיסוף וסידור; תודה למירי ומאי על ארגון הכיבוד והתפעול של הטאבון; תודה למנחי הסדנאות - שני טובול, ארבל דרזנר, כרמל פרדו, יתיר שדה, רינת ברק, קרן אלוף ויהודית סער - על ההשקעה והסבלנות בהנחיה.

ותודה לכל מי שהגיע ולקח חלק בחג הזה ♥

משחקים

יש לכם משחקים בבית שמתאימים לגילאי בית ספר ומעלה שאתם לא משתמשים בהם? נשמח לקבל אותם וליצור מאגר של משחקים לשימוש הקהילה (קלפים, משחקי קופסה ובניה)

מה נעשה איתם? נתחיל במועדון. נביא אותם בימי חמישי למועדון כדי שהילדים (ואולי גם המבוגרים) יוכלו לשחק ביחד, להתנתק מהמסכים ולהתנסות במשחקי קופסה שונים עם חברים, בזמן שההורים יוכלו להינות מכוס קפה, עוגה וחברת מבוגרים טובה.

ובהמשך... נחשוב על עוד שימושים עבורם. אולי טורניר משחקי שולחן, אולי ערב משחקי משפחות. אם יש לכם עוד רעיונות נשמח לשמוע.

את המשחקים אפשר להעביר אלינו. תודה - דנה ודנה

המועדון פתוח לכולם בכל יום חמישי ב- 17:00-19:00
מוזמנים לקפה משובח, פינוקים וחברותא